

Geçen sayılarda A,B,C harflerinden seçilmiş tanımları vermiş olduğumuz sözlüğümüze bu sayımızda D ve E harflerinden seçmiş olduğumuz sözcük, terim ve kavramlarla devam ediyoruz.

Kelime/ ifade	Anlam	Açıklama
Database	Veritabanı	Veri formlarına kaydedilen ve onlardan elde edilen bilgileri içeren elektronik dosyaların toplanması (örn., olgu rapor formları (CRF)).
Data Clarification Form	Veri Açıklama Formu	Spesifik bir olgu rapor formunda girilen ek bilgiler ve/veya aydınlatmaları gerektiren doküman, tarihli ve imzalı olarak bunların tamamlanması, orijinal veri girişinin confirmasyonu, aydınlatılması ve/veya doğrulanmasını sağlar.
Data Collection	Veri Toplama	Bilgilerin kaydedilmesi süreci. Çalışma süresince araştırmacı veya çalışma koordinatörü tarafından her bir özne hakkındaki bilgiler, genellikle veri formuna kaydedilir.
Data Form	Veri Formu	Her çalışma öznesi hakkında protokol-ilişkili verilerin tümünü kaydetmek için tasarlanmış yazılı doküman (örn., olgu rapor formu).
Data Management	Veri Yönetimi	Klinik çalışma sırasında toplanan verilerin gözden geçirilme süreci. Aynı zamanda veri girişinden ve veritabanı oluşumu ve/veya devamlılığında sorumlu departmanı da belirtir.
Data Query	Veri Sorgulama	Çeşitli veri yanıtlarını da içeren farklı yorumlara açık bir olgu rapor formu hakkında belirli bir girişin gözden geçirilmesi sırasında ortaya çıkan herhangi bir soru.
Declaration of Helsinki	Helsinki Bildirgesi	İnsanların yer aldığı çalışmaları içeren biyomedikal araştırma yürütülmesinde tıp doktorlarına kılavuzluk eden tavsiyeler veya temel prensipleri içeren Dünya Medikal Birliği bildirisi.
Dependent Variables	Bağımlı Değişkenler	Bir deneyde ölçülen sonuçlar. Bağımlı değişkenlerin bağımsız değişkenlerin deneysel manipülasyonu sonucu değişmesi beklenir.
Descriptive Study	Tanımlayıcı Çalışma	Tamamıyla deneysel olmayan çalışma (örn., quasi-deneysel çalışmalar, korelasyon çalışmaları, kayıt derlemeleri, olgu hikayeleri ve gözlemsel çalışmalar).
Diagnosis Code	Tanı Kodu	Bu kodların ilki esas tanıyı tanımlayan ICP-9-CM tanısal kodudur (örn., hastaneye yatırılmada sorumlu çalışma sonunda belirlenen durum). Geri kalan kodlar, çalışmaya giriş sırasında oluşan veya daha sonra gelişen alınan tedaviye veya hastanede yatış süresine etkisi olan ek durumları içeren ICP-9-CM tanı kodlarıdır.
Direct Costs	Doğrudan Maliyet	Kişisel, sigorta masrafları, danışmanlar, sözleşmeli personel, seyahat, ekipman, materyaller ve kaynaklar gibi, bir projede belirli masraf merkezlerine ödenen masraf geçişleri.
Disclosure	İfşaat	Varlığın dışındaki her türlü maddi husus ve koşulu bildirme.
Documentation	Dokümantasyon	Metotlar, çalışma tasarımı ve/veya çalışma sonuçlarını, çalışmayı etkileyen faktörleri ve bu faktörlere karşı yapılan önlemleri tanımlayan veya kaydeden herhangi bir formdaki tüm kayıtlar (yazılı, elektronik, magnetik ve optik kayıtlar; tomografiler, filmler ve elektrokardiyogramlar bunlar arasında yer alır ancak bunlarla sınırlı değildir).
Dosage Form	Dozaj Formu	Bir ilaç ürünü için "verilme sistemi" (örn., tablet, kapsül, iv solüsyon).

Dosage Regimen	Dozaj Rejimi	(1) Belirli bir zamanda verilen doz sayısı; (2) dozlar arasında geçen süre veya dozların verilmesi gereken zaman, veya; (3) her spesifik doz zamanında verilmesi gereken ilaç miktarı.
Dose	Doz	Bir kişiye verilen ilaç miktarı.
Dose-Comparison Control	Doz-Karşılaştırma Kontrolü	Çalışma ilacının iki dozundan en az birini almaya randomize edilmiş kişiler.
Dose-Ranging Study	Doz-Aralık Çalışması	Aynı ilacın iki veya daha fazla dozunu karşılaştıran bir klinik çalışma.
Double Blind	Çift-Kör	Bir klinik çalışmada yer alan öznelerin hangi tedaviyi aldığını ne öznelerin ne de araştırmacıların bilmesi.
Double Data Entry	Çift Veri Girişi	Veri girişi hatalarını azaltmak için farklı zamanlarda bir klinik çalışmanın aynı verilerini 2 farklı kişinin veritabanına girdiği yaygın bir prosedür.
Double Dummy	Çift Plasebolu	İki farklı doz formunu karşılaştıran bir çalışmanın çift kör şekilde yapılmasına olanak sağlayan bir teknik (örn., tablet ve kapsüller). Bir özne genellikle aynı zamanda iki doz formunu alır, ancak bir doz formu plasebodur.
Drop Out	Çalışmayı Bırakan	Bir klinik çalışma için gerekli protokolü tamamlamayan bir özne.
Effectiveness	Etkinlik	Klinik çalışmalar gibi yeterli ve iyi-kontrollü araştırmalardan belirgin kanıtlarla kanıtlanmış bir hastalık durumu üzerinde ilacın etkisinin istenen ölçümü.
Effective Dose	Etkin Doz	Çalışma protokolünde tanımlandığı gibi "etkinlik" sonucunu sağlayan araştırma ürününün dozu (örn., sorun olan hastalığın iyileşmesi veya semptomların azalmasını sağlayan doz).
Efficacy	Etkililik	Hastalık sürecinde veya süresinde faydalı etkiler sağlamada ürünün yeteneği.
Evaluable	Değerlendirilebilir	Final veri analizi ve raporunda güvenilirlik ve etkinlik için değerlendirilebilen tüm protokol gerekenlerini gerçekleştirmiş bir klinik çalışmadaki özne.
Every Day Event	Günlük Olay	Bir popülasyonda beklenen olayların miktar ve sıklığı için kullanılan terim (örn., geriyatrik popülasyonda kalça kırığı), belirli özne popülasyonu kapsamında kullanılır.
Every Day Life	Günlük Hayat	Sadece hafif advers olayları rapor etmede kullanılır. Çalışmadaki öznelere beklenen normun dışında oluşan hafif şiddette veya miktarda olaylar (örn., baş ağrısı).
Exclusion Criteria	Çalışmaya Alınmama Kriterleri	Çalışma protokolünde belirtilen kriterlere uymayan bir öznenin çalışmaya katılmasını engelleyen özellikleri ifade eder.
Expected Event	Beklenen Olay	Yazılı onay dökümanında tanımlanan advers olaylar. Diğer raporlama birimleri (sponsorlar veya FDA), Araştırmacı Broşürü veya protokolüne dayalı, olayın beklenme değerlendirmesine ihtiyaç duyabilir, ancak IRB-MED raporlaması için, yazılı onay dökümanına bakınız.
Experimental	DeneySEL	Güvenlilik ve etkinlik açısından bilimsel olarak henüz kanıtlanmamış bir tedaviyi (ilaç, cihaz, prosedür) ifade etmek için sıkça kullanılan terim. Prosedürün, fayda değerlendirmesi için formal çalışmanın (araştırmanın) bir parçası olmadan, "deneySEL" olduğu düşünülebilir.
Experimental Study	DeneySEL Çalışma	İnceleme altındaki girişimlerin etkisi hakkında sebepsel ilişkiyi belirlemeye olanak sağlayan katı mantığa göre, deneyi yapan kişi tarafından yapılan, dikkatli bir şekilde kontrol edilen girişimlere alınan grupların yer aldığı çalışma.